

"جامع توسعه و عمران روستایی کشور"

که در جلسه علنی شماره (۱۹) روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۵/۰۵/۲۰ اعلام وصول گردیده است جهت بررسی به کمیسیونهایی که ذیل به عنوان کمیسیون اصلی و فرعی مشخص گردیده است ارجاع می شود:

ردیف	عنوان کمیسیونهای تخصصی	اصلی	فرعی	دلایل ارجاع و مواد مورد بررسی در کمیسیون فرعی
۱	آموزش، تحقیقات و فناوری			
۲	اجتماعی			
۳	اقتصادی			
۴	امنیت ملی و سیاست خارجی			
۵	انرژی			
۶	برنامه و بودجه و محاسبات			
۷	بهداشت و درمان			
۸	شوراهای و امور داخلی کشور			
۹	صنایع و معادن			
۱۰	عمران			
۱۱	فرهنگی			
۱۲	قضایی و حقوقی			
۱۳	کشاورزی، آب و منابع طبیعی			
عنوان کمیسیونهای خاص و ویژه				
خ - ۱	تدوین آئین نامه داخلی مجلس			
خ - ۲	اصل نودم (۹۰) قانون اساسی			
۳	ویژه			

مدیرکل تدوین قوانین	اصلی	فرعی	مشترک
معاون قوانین	اصلی	فرعی	مشترک
نظر نهایی	اصلی	فرعی	مشترک

باسمه تعالی

طرح قانونی

« یک فوریتی »

جامع توسعه و عمران روستایی کشور

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۶۹ نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می گردد.

مقدمه (دلایل توجیهی):

به منظور ایجاد زمینه لازم برای تحقق بخشی از سیاست‌های اقتصاد مقاومتی ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری و با توجه به جایگاه ویژه روستاها در تحقق سیاست‌های مذکور به عنوان مهمترین رکن تولید محصولات کشاورزی و تأمین کننده امنیت غذایی کشور و همچنین با عنایت به ضرورت تقویت نقش روستاها در نظام برنامه ریزی کشور و گسترش خدمات رسانی به این نقاط و نیز پیشگیری از مهاجرت روستاییان به شهرها و جلوگیری از گسترش حاشیه نشینی در اطراف کلانشهرها و کاهش فاصله برخورداری نقاط روستایی و شهری، توجه به موضوع توسعه پایدار روستاها امری اجتناب ناپذیر است.

به منظور ایجاد و تعیین متولی توسعه و عمران روستایی، توزیع مناسب خدمات و پیشگیری از اقدامات موازی دستگاهها که موجب اتلاف منابع ملی می گردد و نیز در راستای زمینه سازی برای گسترش عمران روستایی و کشاورزی صنعتی و صنایع تبدیلی، تشویق سرمایه گذاری در زمینه گسترش عمران در روستاها و توسعه خدمات روستایی و ارائه تسهیلات مورد نیاز در این خصوص و همچنین به منظور گسترش خدمات گردشگری روستایی و توسعه فرصتهای شغلی در این مناطق، طرح جامع توسعه و عمران روستایی کشور با قید یک فوریت جهت طی مراحل تصویب پیشنهاد می شود:

فرهنگی - دهقانی نقندر - بائوچ لاهوتی - سید حمزه امینی - حسین زاده بحرینی - زاهدی -
 یوسف داودی - پاپی زاده بالنگان - علی وقفچی - کولیوند - محبوب - قاضی پور - حسنونند -
 عزیز اکبریان - ملکی - قره خانی - نقوی حسینی - یوسف نژاد - خالقی - بدری - عثمانی -
 بادامچی - پرومندی - عباس گودرزی - ابطحی - ناصری نژاد - ایران نژاد - حسینعلی شهریاری -
 محمد ابراهیم رضایی - افتخاری - حمزه - محمد حسین قربانی - مصری - کریمی قدوسی -
 نوریان - سبحانی فر - دلخوش - موسوی لارگانی - اختیاری کسنویه یزد - محمد رضا رضایی -
 کوسه غراوی - امیر حسنخانی - جعفر زاده ایمن آبادی - عبادی - زهرا سعیدی -
 سید محسن علوی - رضیان - ادیانی - سید مصطفی ذوالقدر - عباسی - طاهر خانی -
 محمد حسینی - بابایی صالح - عبدالکریم حسین زاده - دهقانی فیروز آبادی - فریدون احمدی -
 محمد دامادی - منصور مرادی - موسوی بیوکی - خضری - حسن پور - نوروزی - همتی -
 شریعت نژاد - نوری - حاجی دلیگانی - بت کلیا - کوچکی نژاد

عنوان طرح:

جامع توسعه و عمران روستایی کشور

بخش اول - ساختار و اهداف

ماده ۱- «سازمان توسعه و عمران روستایی کشور» با ادغام «سازمان تعاون روستایی ایران»، «سازمان امور عشایری کشور»، «معاونت توسعه روستایی و مناطق محروم معاون اول رئیس جمهور»، «معاونت راه روستایی وزارت راه و شهرسازی (با کلیه پرسنل و امکانات موجود در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۱ و بعد از آن)»، «دفتر حمل و نقل روستایی سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای کشور»، «دفتر برنامه‌ریزی و هماهنگی طرحهای بنیاد مسکن انقلاب اسلامی» و امور صنایع «معاونت آب و خاک و صنایع»، شرکتهای آب و فاضلاب روستایی، «دفتر امور زنان روستایی و عشایری» و «مراکز جهاد کشاورزی دهستان» وزارت جهاد کشاورزی، زیر نظر وزارت جهاد کشاورزی تأسیس می‌شود. سازمان توسعه و عمران روستایی کشور دارای شخصیت حقوقی مستقل و مدت آن نامحدود و رئیس آن قائم مقام وزیر جهاد کشاورزی می‌باشد.

تبصره ۱- «سازمان توسعه و عمران روستایی کشور» که از این پس در این قانون به اختصار «سازمان» نامیده می‌شود، دارای ارتباط مستمر با روستاها و مناطق عشایری و مسئولان محلی، چابک و برخوردار از نیروی انسانی با روحیه جهادی است که پیشرفت همه‌جانبه را در چهارچوب ارزشهای اسلامی و با اصل قرار دادن مشارکت حقیقی آحاد مردم، حفظ منابع طبیعی و توجه به دانش بومی و تفاوت‌های محلی تسهیل می‌کند.

تبصره ۲- کارگزاران بیمه محصولات کشاورزی، با کلیه وظایف و مأموریت‌ها، دارایی‌ها و بودجه جاری خود از بانک کشاورزی منتزع و به سازمان منتقل می‌شوند. سازمان موظف است پیش‌بینی لازم را برای به‌کارگیری آنان در همان وظایف به‌عمل آورد.

تبصره ۳- دستگاه‌ها، معاونت‌ها، شرکت‌ها، مراکز و دفاتر موضوع این ماده، با کلیه وظایف و مأموریت‌ها، دارایی‌ها، بودجه و کارکنان مربوط از دستگاه‌های ذی‌ربط منتزع و در سازمان ادغام می‌شوند. همچنین حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان‌ها (با احتساب معاونت‌ها و دفاتر وزارت جهاد کشاورزی مذکور در صدر این ماده) و حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) ادارات راه و شهرسازی شهرستان، به «سازمان توسعه و عمران روستایی کشور» منتقل می‌گردد. آیین‌نامه اجرایی نحوه تعیین پنجاه درصد (۵۰٪)، ظرف مدت سه‌ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، توسط سازمان و با همکاری سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. گروه‌های پژوهشی توسعه روستایی و نظام‌های بهره‌برداری و صنایع کشاورزی با کلیه امکانات، مأموریت‌ها و نیروی انسانی از مؤسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی، اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی وزارت جهاد کشاورزی منفک و به مرکز ارزیابی و پژوهش‌های توسعه روستایی سازمان منتقل می‌شود.

تبصره ۴- کلیه اختیارات، وظایف، امکانات و امور مربوط به سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، مدیریت، نظارت و انجام اقدامات لازم در زمینه طرح‌های هادی روستایی و توسعه آنها، گردشگری روستایی و گردشگری کشاورزی، به همراه منابع مالی مرتبط به سازمان واگذار می‌شود.

تبصره ۵- سازمان در خصوص عمران روستایی، بنگاه‌های کوچک و متوسط روستایی و عشایری، گردشگری روستایی و کشاورزی، صنایع بلافصل کشاورزی، صنایع و نواحی صنعتی روستایی، سازماندهی و توسعه نظام‌های بهره‌برداری کشاورزی، اعلام نیازها و اولویت‌های شبکه‌های آبیاری و زهکشی، ترویج بهره‌برداری بهینه از خاک و آب کشاورزی،

سدهای کوچک، مدیریت تجهیز و نوسازی اراضی کشاورزی، پیگیری امور دفاتر ICT روستایی و طرحهای هادی روستایی، امور عشایر، مناطق محروم، راه روستایی و بین مزارع، حمل و نقل روستایی، ایل راههای عشایری، آب و فاضلاب روستایی و وظایفی که پیش از این برعهده سازمان تعاون روستایی ایران، سازمان امور عشایری ایران، دفتر امور زنان روستایی و عشایری و مراکز جهاد کشاورزی دهستان وزارت جهاد کشاورزی بوده است و نیز وظایف مصرح در این قانون، مسئولیت مستقیم دارد و در زمینه سایر امور روستایی، مسئولیت پیگیری، نظارت، سیاستگذاری و هماهنگسازی را بر عهده خواهد داشت.

ماده ۲- اهداف اصلی سازمان، توجه به اولویت‌ها و نیازهای روستایی و عشایری و توسعه عمرانی آن، استقرار برنامه‌ریزی محلی و توان‌افزایی روستاها و مناطق عشایری برای شکوفایی قابلیت‌های خود، ارائه خدمات مورد نیاز و تجمیع حداکثری آنها، پاسخگویی به مطالبات روستاییان و عشایر و نظارت بر اثربخشی مخارج عمومی است و برای رسیدن به این مقاصد، عملیات زیر را انجام می‌دهد:

۱- تهیه و تصویب راهبردها و برنامه‌های ملی توسعه پایدار روستایی و عشایری به منزله چهارچوب هماهنگ‌کننده بین دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری؛ راهبردها و برنامه‌های مذکور، به منزله چهارچوب سیاست‌گذاری جامع و کل‌نگر برای تدوین و اجرای برنامه‌ها و طرحهای توسعه روستایی است و برای اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در نظام فنی روستایی کشور و دستگاههای اجرایی مربوط، لازم‌الاجراء می‌باشد.

۲- بهبود جایگاه اعتبارات روستایی و عشایری در بودجه‌های سنواتی از طریق پیگیری تهیه پیوست مستقل در لایحه بودجه کشور و تنظیم اولویت‌بندی‌شده و متوازن طرحها و برنامه‌های آن، متناسب با نیازها و استعداد رشد مناطق و نظارت بر هزینه‌کرد آن؛

۳- تدوین شاخصهای توسعه پایدار روستایی و عشایری و تحلیل و ارزشیابی آنها؛

۴- بررسی مستمر آمار مهاجرت روستاییان به شهرها، تحلیل سهم هر یک از عوامل مؤثر و تدوین سیاست‌ها و راهبردهای مناسب به منظور مدیریت آن؛

۵- برنامه‌ریزی برای ارتقای اشتغال روستایی و عشایری، به‌خصوص از طریق تنوع‌بخشی به مشاغل؛

- ۶- سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، پیگیری و نظارت بر خدمات عمومی، زیربنایی و طرح‌های عمرانی روستایی و عشایری در چهارچوب قوانین، با توجه به رویکردهای نوآورانه و استفاده از توان دهیاری‌ها و بخش خصوصی و تعاونی؛
- تبصره- دستگاه‌های اجرایی موظفند طرح‌های عمرانی روستایی و عشایری را ترجیحاً با استفاده از فناوری‌های متناسب و کاربر به نحوی اجراء کنند که ضمن حفظ کیفیت طرح، حداکثر اشتغال برای نیروی کار و پیمانکاران محلی صاحب صلاحیت ایجاد شود.
- ۷- پایش شکاف شهری- روستایی از نظر رفاه عمومی، فقر، درآمد، بهداشت و درمان، تأمین اجتماعی، آموزش، مسکن و سایر شاخصهای مهم و برنامه‌ریزی و سیاستگذاری برای کاهش آن؛
- ۸- نظارت بر اثربخشی برنامه‌های تأمین اجتماعی و بیمه سلامت کشاورزان، روستاییان و عشایر و ارائه راهکارهای لازم‌الاجراء؛
- ۹- سیاستگذاری و نظارت بر برنامه‌های برخورداری روستاییان و عشایر از مسکن و بهبود بافت فیزیکی و بهسازی روستایی؛
- ۱۰- ارائه الگوی کشت روستاها بر مبنای مجموع شرایط اقلیمی، بازار، بهره‌برداری پایدار از منابع آب و خاک، اشتغال‌زایی و تحقق رشد شتابان بخش کشاورزی و خودکفایی در محصولات اساسی پس از مشورت با همه ذی‌نفعان به‌ویژه ساکنان محلی؛
- ۱۱- سازماندهی و توسعه نظام‌های بهره‌برداری کشاورزی، مدیریت تجهیز، نوسازی و ساماندهی اراضی کشاورزی، راه‌اندازی سامانه اطلاعات مدیریتی سوابق اراضی کشاورزی و اعلام نیازها و اولویت‌ها برای توسعه شبکه‌های آبیاری و زهکشی و ترویج بهینه‌سازی مصرف آب کشاورزی؛
- ۱۲- برنامه‌ریزی، احداث و نگهداری جاده‌های بین مزارع، راه‌های مواصلاتی روستاها و مناطق عشایری، تأمین آب شرب و احداث و نگهداری شبکه آبرسانی روستاها و مناطق عشایری و بهبود اطراق‌گاه‌ها و ایل‌راه‌های عشایری؛
- ۱۳- ساماندهی حمل و نقل روستایی (مسافر و بار روستایی)؛
- ۱۴- پیگیری ارتقاء خدمات بهداشتی- درمانی روستاها و مناطق عشایری با همکاری دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور؛

۱۵- ارتقای مدیریت امور عمومی محلی در ابعاد اقتصادی، اجتماعی فرهنگی و محیط زیستی، از طریق تقویت شوراهای اسلامی روستا و بخش (در حدود قوانین) و دهیاری ها؛

۱۶- توسعه پیوند سازنده، دوجانبه و عادلانه نواحی روستایی با شهری و استقرار نظام سکونتگاهی روستاها؛

۱۷- ارتقای طرحهای هادی روستایی به طرحهای توسعه روستایی؛

۱۸- هماهنگ سازی عمودی بین سطوح ملی، منطقه ای و محلی حکمرانی روستایی و عشایری؛

۱۹- بهبود فضای سرمایه گذاری و کسب و کار روستایی و عشایری و پایش و ارزشیابی آن و بهبود ظرفیت مدیریت طرح (پروژه) در روستاها و مناطق عشایری؛

۲۰- شناسایی مشکلات، سیاست گذاری، نظارت و ارائه راهکارهای لازم الاجراء برای بهبود آموزش، تقویت سبک زندگی اسلامی- ایرانی و توسعه ورزش در روستاها و مناطق عشایری؛

۲۱- توسعه حرکت های خودجوش، شرکتها و تشکلهای توسعه روستایی و عشایری؛ تبصره- سازمان موظف است ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون، برنامه توسعه و توانمندسازی تشکلهای توسعه روستایی و عشایری را مشتمل بر ضوابط، صلاحیت ها و آموزش های لازم، طراحی و اجراء کند.

۲۲- مدیریت حرفه آموزی و آموزش پایه و ارتقای مهارت های برنامه ریزی محلی در مردم روستایی و عشایر؛

تبصره- وظایف مندرج در بندهای (۲۰)، (۲۱) و (۲۲)، بدون الزام به تبصره (۲) بند «ج» ماده (۳) قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی انجام می شود.

۲۳- مدیریت یکپارچه کلیه امور ایجاد، توسعه و تکمیل زنجیره های ارزش محصولات کشاورزی و صنایع روستایی و عشایری کشور در قالب بنگاه های کوچک و متوسط، در راستای اقتصاد مقاومتی از طریق نهادهای عمومی غیردولتی و جهادی؛

۲۴- توسعه گردشگری پایدار روستایی و کشاورزی در چهارچوب ارزشهای اسلامی و حفظ محیط زیست؛

- ۲۵- جلب مشارکت مالی بخش خصوصی، خیرین و مؤسسات عام المنفعه در طرحهای روستایی و عشایری؛
- تبصره- به دستگاههای اجرائی اجازه داده می شود که تا سقف سه درصد (۳٪) از اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای خود را برای شراکت در طرحهای زیربنایی که با مشارکت خیرین و بخش خصوصی انجام می شود، اختصاص دهند.
- ۲۶- توسعه توانمندی های زنان روستایی و عشایری، به ویژه در زمینه مدیریت خانواده؛
- ۲۷- سیاستگذاری برای تأمین بهینه انرژی در روستاها و مناطق عشایری با تأکید بر انرژی های تجدیدپذیر؛
- ۲۸- ایجاد و ارتقای ارتباط با مجامع بین المللی تولیدکنندگان و سازمان های جهانی ذی ربط؛
- ۲۹- تهیه پایگاه اطلاعات آماری روستایی و عشایری (توصیفی و مکانی) و استقرار نظام رتبه بندی و طبقه بندی ملی روستاها و مناطق عشایری؛
- ۳۰- پیگیری تهیه حسابهای اقتصادی- اجتماعی روستاها و مناطق عشایری از طریق مرکز آمار ایران؛
- ۳۱- سیاست گذاری توزیع جغرافیایی جمعیت روستایی و عشایری بر اساس ملاحظات پدافند غیرعامل، آمایشی، دفاعی و امنیتی و محدودیت های آب؛
- ۳۲- برنامه ریزی برای حفظ ماهیت روستاها و تلاش برای ساماندهی سیمای و منظر روستاها مطابق با الگوی اسلامی- ایرانی و معماری بومی؛
- ۳۳- پیشنهاد تدوین لایحه در خصوص روستاها و مناطق عشایری و شرکت فعال و مؤثر در کمیسیون های دولت و مجلس شورای اسلامی به هنگام بررسی امور، طرحها و لوایح روستایی و عشایری و طرحها و لوایح کلی اثرگذار بر این مناطق؛
- ۳۴- تصویب دستورالعمل های مرتبط با این قانون و انجام سایر فعالیت های مرتبط با توسعه روستایی و عشایری در حدود قوانین.
- ماده ۳- منابع مالی سازمان، علاوه بر تخصیص سالانه و بودجه حاصل از تجمیع بودجه و دارایی های سازمان ها و نهادهای پیشین، شامل موارد زیر است:
- الف) کلیه درآمدهایی که دستگاههای اجرائی تحت عناوین مختلف و یا به عنوان جریمه از روستاییان دریافت نموده و خدمات متناسب در همان محل ارائه نمی کنند. پس از

شناسایی و اعلام آنها، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف است منابع مذکور را با رعایت موازین قانونی در اختیار سازمان قرار دهد.

ب) هفتاد درصد (۷۰٪) منابع حاصل از واگذاری موضوع بند (۳) ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی؛

ت) سایر دارایی‌هایی که از طریق هدایا، یارانه، هبه یا کمک، با رعایت اصل هشتادم (۸۰) قانون اساسی به سازمان تعلق می‌گیرد یا اعطاء می‌شود.

تبصره - درآمدهای دهیاری از حکم بند «الف» این ماده مستثنی است.

ماده ۴- مرکز سازمان در تهران قرار دارد و تشکیلات آن در سطح استان در سطح اداره کل توسعه و عمران روستایی، در سطح شهرستان در سطح اداره توسعه و عمران روستایی و در سطح دهستان در سطح مرکز جهاد دهستان است. رؤسای استانی توسط مدیرعامل سازمان، رؤسای شهرستان توسط رئیس سازمان استان و رؤسای مراکز جهاد دهستان توسط رئیس شهرستان منصوب می‌شوند.

تبصره ۱- رئیس سازمان استان، حداقل باید دارای مدرک کارشناسی ارشد (با اولویت رشته‌های علوم اجتماعی کاربردی در کشاورزی شامل مدیریت، جغرافیا و برنامه‌ریزی، جامعه‌شناسی و توسعه روستایی و اقتصاد، توسعه، مدیریت و ترویج و آموزش کشاورزی و یا تخصص‌های مرتبط با معماری و عمران) یا معادل آن و سه سال تجربه در دستگاه‌های اجرایی مرتبط با امور روستایی در سطح استان باشد. مدیر اداره توسعه روستایی شهرستان و مدیر مرکز جهاد دهستان باید حداقل دارای مدرک کارشناسی (با اولویت رشته‌های مذکور)، چهار سال تجربه اجرایی در دستگاه‌های اجرایی مرتبط با امور روستایی در سطح شهرستان (در مورد رئیس شهرستان) و دهستان (در مورد مدیر مرکز جهاد دهستان) و دانش لازم در حوزه کشاورزی و مدیریت و توسعه روستایی باشند.

تبصره ۲- سازمان می‌تواند با توجه به مأموریت‌ها و وظایف خود، کارمندان دولت و مؤسسات دولتی را با موافقت دستگاه‌های مربوط و رعایت مقررات، جذب و یا مشوق‌ها و مجوزهای لازم را برای انتقال، تبدیل وضعیت یا خرید خدمت کارکنان دستگاه‌ها و نهادهای پیشین سازمان فراهم کند. افراد انتقالی به سازمان باید حداقل از تحصیلات کارشناسی و سابقه کار مرتبط حداقل چهارساله در حوزه‌های اصلی توسعه روستایی مانند تأمین مالی، بیمه

اجتماعی، کشاورزی، صنعت، گردشگری، اقتصاد، عمران، آب شرب، انرژی‌های نو، حقوق، سلامت و آموزش و پرورش روستایی برخوردار باشند.

تبصره ۳- سازمان موظف است حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون، با رعایت اصل صرفه‌جویی و استفاده بهینه از امکانات، تشکیلات تفصیلی خود را با رعایت این قانون و با تمرکز بر حوزه‌هایی مانند اقتصاد، برنامه‌ریزی فضایی و مدیریت روستایی، تشکلهای مشارکت مردمی، سرمایه‌گذاری و مدیریت طرح (پروژه)، خدمات و زیرساخت‌ها، عشایر، امور مناطق محروم و امور اجتماعی و فرهنگی و با تأکید بر کارآمدسازی مراکز جهاد دهستان و ارائه ساختار مناسب و توانمند برای آنها، تهیه و به مرحله اجرا درآورد. در استان‌ها و شهرستان‌های دارای جمعیت عشایری، واحد مجزایی برای مدیریت امور عشایر و حفظ حقوق ایشان، در سازمان تشکیل می‌شود.

تبصره ۴- به منظور تسریع روند پیشرفت روستاها و مناطق عشایری، شاغلان، تجهیزات و امکانات سازمان، در مراکز جهاد دهستان متمرکز و در بودجه سالانه سازمان، برنامه‌ای تحت عنوان «تجهیز و توانمندسازی مراکز جهاد دهستان» مشتمل بر طرحهای تجهیز و ارتقای مزایای شاغلان این مراکز تدوین می‌شود. مرکز ارزیابی و پژوهش‌های توسعه روستایی موظف به پایش و ارزشیابی مداوم عملکرد و اثربخشی مراکز جهاد دهستان است.

تبصره ۵- با توجه به شرایط جدید، سازمان موظف است نسبت به بازآموزی کارکنان خود حداکثر ظرف مدت سه سال پس از ابلاغ این قانون اقدام نماید.

ماده ۵- ارکان سازمان شامل مجمع عالی، رئیس سازمان، مرکز ارزیابی و پژوهش‌های توسعه روستایی، و سازمان‌های استانی، شهرستانی و دهستانی می‌باشد.

تبصره- اساسنامه سازمان شامل جزئیات مربوطه از جمله، وظایف تفصیلی و ضوابط مربوط به هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان و مرکز ارزیابی و پژوهش‌های توسعه روستایی و صلاحیت‌ها، اهداف و وظایف تفصیلی مدیران و کارشناسان سازمان در سطح استان، شهرستان و دهستان (با تأکید بر کارآمدسازی مراکز جهاد دهستان)، ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون توسط وزارت جهاد کشاورزی تهیه و به تصویب دولت می‌رسد.

ماده ۶- مجمع عمومی سازمان وزیر جهاد کشاورزی به عنوان رئیس مجمع و معاونان وزیر، نماینده ولی فقیه در وزارت جهاد کشاورزی و یک نفر نماینده تشکلهای توسعه

روستایی و عشایری به انتخاب خود آنان است و رئیس سازمان قائم مقام رئیس و دبیر مجمع می‌باشد. مجمع عمومی سازمان با دعوت کتبی رئیس و یا دبیر مجمع تشکیل جلسه می‌دهد.

تبصره - در غیاب رئیس مجمع، دبیر مجمع جلسه را اداره می‌کند.

ماده ۷- اهم مأموریت‌ها و وظایف مجمع عمومی به شرح زیر است:

۱- سیاستگذاری، تصویب برنامه‌ها و نظارت بر حسن اجرای آنها؛

۲- پیش‌بینی نحوه همکاری دستگاههای اجرایی با سازمان عمران و توسعه روستایی؛

۳- ارتقای جایگاه روستاها از طریق پیشنهاد به هیأت وزیران؛

۴- حفظ و تقویت نگاه فرابخشی به توسعه روستایی در وزارت جهاد کشاورزی؛

۵- رسیدگی و اتخاذ تصمیم در مورد گزارش‌های سالانه و تصویب خط‌مشی کلی

سازمان؛

۶- تصویب راهبردهای توسعه پایدار روستایی

۷- نظارت بر فعالیت‌ها و استقلال علمی - نظارتی مرکز ارزیابی و پژوهش‌های توسعه

روستایی؛

۸- بررسی گزارش عملکرد و اثربخشی دستگاههای اجرایی در خصوص روستاها و

مناطق عشایری.

تبصره ۱- تشکلهای توسعه روستایی و عشایری، شامل کلیه نهادهای غیردولتی، اعسم از

شرکتهای تعاونی و خصوصی فعال در روستاها و مناطق عشایری از قبیل شرکتهای سهامی،

تعاونی تولید، تعاونی روستایی، تعاونی دهیاری، تعاونی صیادی، تعاونی عشایری، تعاونی

گردشگری و اتحادیه‌های مربوطه هستند. حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) از اعضای شرکتهای تعاونی

و شصت درصد (۶۰٪) سهام شرکتهای خصوصی، متعلق به روستاییان ساکن (حداقل شش ماه از

سال) و عشایر است.

ماده ۸- مدیرعامل (رئیس سازمان) بالاترین مقام اجرایی سازمان و قائم مقام وزیر جهاد

کشاورزی است که با معرفی و حکم وزیر جهاد کشاورزی منصوب می‌شود و مسئولیت تهیه

بودجه سالانه سازمان و نظارت بر حسن اجرای آن، تضمین انجام کار و اثربخش اقدامات در

قالب مفاد این قانون و اجرای قوانین و مقررات ذی ربط و حفظ حقوق، منافع و اموال سازمان

را برعهده دارد.

تبصره ۱- مدیرعامل باید حداقل دارای درجه کارشناسی ارشد در یکی از زمینه‌های کارآفرینی و کسب و کار روستایی، مدیریت، توسعه و برنامه‌ریزی روستایی و کشاورزی و یا عمران و معماری باشد و علاوه بر آن، حداقل از ده سال سابقه کار مرتبط و ستادی در دستگاه‌های اجرایی یا نهادهای نظارتی کشور (شامل مجلس شورای اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور) برخوردار باشد.

تبصره ۲- رئیس سازمان نمی‌تواند بدون موافقت مجمع عمومی، مسئولیت سایر دستگاه‌های اجرایی یا موقعیت‌های درآمدی یا فعالیت در هرگونه کسب و کار دیگری را بپذیرد.

د- مرکز ارزیابی و پژوهش‌های توسعه روستایی و عشایری سازمان

ماده ۹- وزارت جهاد کشاورزی موظف است «مرکز ارزیابی و پژوهش‌های توسعه روستایی و عشایری سازمان» که از این پس در این قانون، «مرکز» نامیده می‌شود را به صورت مستقل، برای انجام پژوهش‌های مناسب به منظور تدوین راهکارها و راهبردهای مناسب و نوآورانه در زمینه هر یک از وظایف سازمان و پایش و ارزشیابی عملکرد و اثربخشی دستگاه‌های اجرایی، نظام فنی روستایی و نیز نهادهای عمومی غیردولتی در زمینه امور روستایی و عشایری تشکیل دهد. مجمع عالی توسعه روستایی موظف به نظارت بر فعالیت‌ها و استقلال علمی- نظارتی مرکز است.

تبصره ۱- رئیس مرکز با پیشنهاد رئیس سازمان و حکم وزیر جهاد کشاورزی منصوب می‌شود و باید دارای تحصیلات دکتری تخصصی در یکی از زمینه‌های مرتبط و حداقل شش سال تجربه نظارتی- اجرایی مرتبط با توسعه روستایی در دستگاه‌های اجرایی یا نهادهای نظارتی کشور (شامل مجلس شورای اسلامی و سازمان بازرسی کل کشور) در سطح استانی یا ملی باشد.

تبصره ۲- مرکز در سطح ملی، استانی و شهرستانی دفتر و در مراکز جهاد دهستان نیز کارشناس یا کارشناسان مقیم دارد و مدیران و کارشناسان آن به صورت سلسله‌مراتبی توسط مدیران رده بالاتر مرکز منصوب می‌شوند.

ماده ۱۰- مرکز موظف است، ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون، شبکه اطلاعات توسعه روستایی و عشایری را تحت عنوان «دیده‌بان ملی روستایی»، با تأکید بر استفاده از اطلاعات دهیاری‌ها، شوراهای اسلامی، تعاونی‌های روستایی، تعاونی‌های عشایری، تعاونی‌های تولید، انجمن‌های علمی و سایر سازمان‌های غیردولتی حاضر در روستاها و مناطق

عشایری تشکیل دهد. مرکز از طریق این شبکه، اثرات احتمالی قوانین، مقررات، برنامه‌ها و طرح‌های ملی و استانی مرتبط را قبل از تصویب و نیز روند اجراء و دستاوردهای کوتاه‌مدت و بلندمدت آنها پس از اجراء در روستاها و مناطق عشایری را به صورت میدانی، مستمر و فصلی، بررسی و نتیجه را از طریق هیأت‌مدیره سازمان به کمیسیون‌های کشاورزی، آب و منابع طبیعی و عمران مجلس شورای اسلامی و سایر کمیسیون‌های ذی ربط به تناسب موضوع، هیأت‌وزیران و سازمان بازرسی کل کشور اعلام می‌نماید.

تبصره ۱- اطلاعات مربوط به آخرین وضعیت طرح‌ها و برنامه‌های روستایی و عشایری (اعم از طرح‌ها و برنامه‌های در حال طراحی، اجراء و خاتمه یافته)، رضایتمندی، انتقادات، اعتراضات و پیشنهادهای کارشناسان و مردم محلی، سوابق و عملکرد اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در نظام فنی، تجارب موفق و سایر موارد مرتبط، در سامانه نظارت و ارزشیابی توسعه روستایی و عشایری راه‌اندازی شده در چهارچوب دیده‌بان ملی روستایی درج می‌شود و عموم جامعه به‌طور مستقیم و در لحظه، به این سامانه دسترسی دارند.

تبصره ۲- پیمایش بهره‌وری و فضای کسب و کار و سرمایه‌گذاری روستایی هر دو سال یک‌بار توسط مرکز در روستاها و کانون‌های عشایری کشور اجراء و نتایج آن به صورت شفاف و حداقل به تفکیک مجموعه‌های روستایی و کانون‌های عشایری، از طریق سامانه در اختیار همگان قرار می‌گیرد.

تبصره ۳- حداکثر ظرف مدت یک سال پس از ابلاغ این قانون، اعتبارات طرح‌ها و برنامه‌های خدمات‌رسانی روستاها اعم از ملی و استانی در حوزه‌هایی از جمله راه، مسکن، فضای سبز، مدیریت پسماند، آموزش و پرورش، انرژی، آب شرب و بهداشت و درمان، بر اساس نیازها و اولویت‌های واقعی شناسایی شده اعلامی از سوی دفتر برنامه‌ریزی و هماهنگی دهستان، پس از تأیید شورای برنامه‌ریزی شهرستان، تعیین و تخصیص می‌یابد.

ماده ۱۱- مرکز جهاد دهستان موظف به سازماندهی شبکه ترویج کشاورزی (در چهارچوب تحقق امنیت غذایی پایدار و خودکفایی) و ترویج فعالیت‌های غیرکشاورزی، نیازسنجی و اولویت‌بندی طرح‌ها، بررسی عملکرد دستگاههای اجرایی و سایر اشخاص حقوقی مستقر در محل، شناسایی مشکلات و راهکارهای خلاقانه و ارائه پیشنهادهای اصلاحی برای بررسی و تصویب در دفتر برنامه‌ریزی و هماهنگی دهستان است.

تبصره ۱- سازمان موظف است با هدف برخورداری از کلیه تخصص‌های اصلی موردنیاز و نیز توزیع متناسب رشته‌های تحصیلی، در مدیریت نیروی انسانی برای مراکز جهاد دهستان به نحوی اقدام نماید تا حداکثر توانمندی فنی و کارشناسی در زمینه کشاورزی، برنامه‌ریزی، کنترل و مدیریت طرح (پروژه)، فقرزدایی و توسعه مشارکتی، کارآفرینی، گردشگری، عمران و توسعه کالبدی-فیزیکی در مراکز جهاد دهستان ایجاد شود. ساختار تشکیلاتی مراکز جهاد دهستان، در جهت تحقق حداکثر کارایی و اثربخشی آنها در مدیریت و برنامه‌ریزی محلی توسعه روستایی و با لحاظ کردن تخصص‌های متنوع و ضروری، توسط سازمان تدوین می‌شود.

تبصره ۲- سازمان موظف است حداکثر ظرف مدت دو سال پس از ابلاغ این قانون، برنامه ارتقای مهارت‌های مدیریت و برنامه‌ریزی - اعم از مسأله‌یابی، نیازسنجی، اولویت‌بندی، طراحی، اجراء و پایش و ارزشیابی - و شناخت نسبت به فرصت‌ها، تهدیدها، نقاط ضعف و قوت دهستان را برای اعضای مرکز جهاد و دفتر برنامه‌ریزی و هماهنگی دهستان، طراحی و اجراء نماید.

بخش دوم - نظام فنی

ماده ۱۲- به منظور افزایش بهبود کارایی، اثربخشی و تناسب و سازگاری طرح‌ها و برنامه‌های روستایی و عشایری با شرایط و هویت متمایز این سکونتگاه‌ها سازمان موظف است، ظرف مدت سه سال پس از ابلاغ این قانون، برنامه «ایجاد و سازماندهی نظام فنی روستایی کشور» را ذیل سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی و در شاخه‌های عمده مانند توسعه زیرساخت‌ها، مدیریت روستایی، کشاورزی، خدمات و صنایع روستایی و فعالیت‌های فرهنگی، اجتماعی و محیط‌زیستی تهیه و اجراء کند.

تبصره ۲- سازمان موظف است ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون، میزان و نحوه واگذاری وظایف تصدی‌گراانه روستایی و عشایری را ارزیابی کند. حداکثر ظرف مدت یک سال پس از ابلاغ این قانون، اجرای کلیه وظایف تصدی‌گراانه روستایی و عشایری، صرفاً از طریق اشخاص حقیقی و حقوقی صاحب صلاحیت موضوع این ماده، با تخصیص منابع انجام می‌شود. صلاحیت‌های اشخاص حقیقی و حقوقی در طراحی و اجرای کلیه برنامه‌ها و طرح‌های روستایی و عشایری، حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون، توسط سازمان تهیه و به تصویب سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی می‌رسد.

تبصره ۳- خطوط راهنما و نظامنامه مدیریت جهادی طرحها و برنامه‌های توسعه روستایی و عشایری، حداکثر یک‌سال پس از ابلاغ این قانون، توسط سازمان تهیه می‌شود. این خطوط راهنما، پس از تصویب هیأت مدیره، برای کلیه دستگاههای اجرایی و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی لازم‌الاجراء خواهد بود. اصول اجرای طرحها و برنامه‌های روستایی و عشایری شامل دستیابی، استفاده و رضایتمندی مردم، توان‌افزایی و خوداتکایی اقتصادی روستاها و مناطق عشایری، مشارکت مردم محلی و مناسبت و اثربخشی می‌باشد.

تبصره ۴- تشکلهای توسعه روستایی و عشایری صاحب صلاحیت (به تشخیص نظام فنی روستایی کشور)، در صورت تأیید رئیس اداره توسعه روستایی شهرستان، با ترکیب تشریفات، طرحهای روستایی و عشایری با اعتبار زیر پانصد میلیون ریال را تحت نظارت مرکز جهاد دهستان اجراء می‌کنند. این سقف به صورت سالانه بر اساس نرخ تورم اعلامی بانک مرکزی افزایش می‌یابد.

تبصره ۵- وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و آموزش و پرورش موظفند براساس محتوای ارائه‌شده توسط سازمان، دروس یا سرفصلهای کاربردی در زمینه اصول و فنون توسعه کالبدی، اقتصادی و ارائه خدمات عمومی با توجه به بستر، شرایط و ماهیت روستایی را در برنامه درسی رشته‌های مربوطه لحاظ نمایند.

تبصره ۶- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری موظف است ظرف مدت شش‌ماه پس از ابلاغ این قانون، با همکاری سازمان در ضوابط ارزیابی عملکرد دانشجویان و دانش‌آموختگان تحصیلات تکمیلی و اعضای هیأت علمی به نحوی بازنگری کند که همکاری آنان با مرکز جهاد دهستان و یا بنگاههای موضوع ماده (۱۴) این قانون در راستای تجاری‌سازی فناوری‌ها و عملیاتی‌سازی ایده‌ها و راهکارها، در ارتقای آنها لحاظ شود.

بخش سوم- عمران روستایی

ماده ۱۳- سازمان در مورد کلیه ساخت و سازها و فعالیت‌های عمرانی روستاها، مسئولیت مستقیم دارد و در مواردی که به دستگاههای اجرایی دیگر مانند وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، آموزش و پرورش و نیرومربوط است، مسؤول پیگیری تا حصول نتیجه می‌باشد.

تبصره- مسؤولیت مذکور با تفویض کلی یا موردی برخی از اختیارات به دهیاری‌ها منافات ندارد.

بخش چهارم - تقویت تولید و اشتغال بهره‌ور و مدیریت بازار

الف - تولید و اشتغال بهره‌ور

ماده ۱۴ - سازمان موظف است در راستای بهبود همزمان عدالت و رشد اقتصادی صادرات محور و به منظور اشتغال‌زایی بهره‌ور در بخشهای مختلف اقتصاد روستایی و عشایری، کمکهای فنی - اعتباری مناسب را برای توسعه بنگاههای کوچک و متوسط دارای توجیه اقتصادی، اجتماعی و محیط‌زیستی در یک یا چند روستا یا مناطق عشایری، با توجه به قابلیت‌های آمایشی، نیازها و اولویتهای محلی و بر اساس رویکرد زنجیره‌ای اعطاء کند. هدف رویکرد زنجیره‌ای، حفظ نگاه یکپارچه به همه مراحل مؤثر در تولید، از تأمین نهاده تا عرضه مناسب محصول به مشتری است.

تبصره ۱ - بنگاه‌های موضوع این ماده باید حائز یکی از شرایط زیر باشند:

۱ - مالکیت حداقل پنجاه و یک درصد (۵۱٪) سهام بنگاه‌ها به روستاییان ساکن (حداقل شش ماه از سال) یا عشایر تعلق داشته باشد و در آنها، از خدمات دانش‌آموختگان صاحب‌صلاحیت به تشخیص نظام فنی روستایی، برای مدیریت بهینه عملیات بنگاه استفاده شود.

۲ - بر اساس الگوی برون‌سپاری و مدیریت قراردادی عادلانه، تحت مدیریت تشکلهای دانش‌آموختگان صاحب‌صلاحیت به تشخیص نظام فنی روستایی، از روستاییان ساکن (حداقل شش ماه از سال) یا عشایر، در تولید و عرضه محصولات خام، به عنوان پیمانکار استفاده گردد.

تبصره ۲ - سازمان موظف است حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون، قراردادهای نمونه همکاری و پیمانکاری لازم‌الاجراء بین دانش‌آموختگان و روستاییان و عشایر را با هدف حفظ حقوق طرفین طراحی و ابلاغ کند.

تبصره ۳ - طرح تجاری بنگاههای موضوع این ماده باید به تأیید اداره توسعه روستایی شهرستان برسد. شرح خدمات کلی مطالعات طرح تجاری، شامل نحوه اثرگذاری طرح بر بهبود معیشت پایدار جامعه محلی، چشم‌انداز و مأموریت، تحلیل سوددهی، هدف‌گذاری زمان‌بندی‌شده و کمی و جزئیات عملیاتی کردن و جانمایی بنگاه است. در همه مراحل تهیه طرح توجیهی، از نیازسنجی تا امکان‌سنجی و تعیین اهداف، با استفاده از روشهای مشارکتی، نظرات، ایده‌ها و ترجیحات مردم محلی به‌طور مؤثر مدنظر قرار می‌گیرد.

تبصره ۴- سازمان می‌تواند از انجام مطالعات طرحهای راه‌اندازی بنگاههای موضوع این ماده توسط اشخاص حقیقی و حقوقی صاحب‌صلاحیت (به تشخیص نظام فنی روستایی کشور) حمایت مالی به عمل آورد.

تبصره ۵- سازمان موظف است پس از تجزیه و تحلیل فضای کسب و کار، احراز توانمندی و صلاحیت کارآفرینانه متقاضیان و ارزیابی طرح تجاری و در صورت تأمین ده درصد (۱۰٪) سرمایه مورد نیاز توسط متقاضیان، مابقی آن را حداکثر ظرف مدت سه ماه از تأمین آورده متقاضیان، در قالب تسهیلات (۵-۲) ساله با حداکثر کارمزد چهار درصد (۴٪) تأمین نماید. یک نفر کارشناس، در دوره گذار حداکثر پنج ساله، در جلسات هیأت مدیره بنگاه مربوطه حضور می‌یابد و بر مصرف صحیح اعتبارات، مطابق با مطالعات تفصیلی طرح تجاری، نظارت و پیگیری لازم در تسهیل فضای کسب و کار را برای این بنگاه انجام می‌دهد.

تبصره ۶- حداکثر سی درصد (۳۰٪) از تسهیلات اعطایی در مورد بنگاههای رقابت‌پذیر (بر اساس معیارهایی مانند میزان صادرات، اشتغال‌زایی، ایجاد ارزش افزوده، استفاده از نهاده‌ها و منابع محلی و سازگاری عملیات با محیط زیست) به تأیید سازمان بخشیده می‌شود.

تبصره ۷- مکان‌یابی این بنگاهها، تا زمان تهیه طرحهای منظومه روستایی و توسعه روستایی، بر اساس ضوابط طرحهای هادی روستایی و پس از آن، طبق ضوابط طرحهای مذکور خواهد بود.

تبصره ۸- به منظور تسریع در راه‌اندازی و مدیریت بنگاههای موضوع این ماده، سازمان موظف است اقدامات لازم برای شناسایی و سازماندهی کارآفرینان محلی و تسهیل‌گری برای شکل‌گیری تعامل مؤثر بین دانش‌آموختگان صاحب‌صلاحیت و ساکنان محلی را با تأکید بر بهره‌گیری از ظرفیت نظام فنی روستایی انجام دهد.

تبصره ۹- جزئیات مراحل تخصیص منابع مالی کارآفرینی و اشتغال‌زایی روستایی، زمان‌بندی و نحوه تهیه و اجرای طرح توجیهی و شرح خدمات تفصیلی طرحهای توجیهی بنگاهها، حق‌الزحمه تهیه طرح توجیهی و نحوه پرداخت آن، نحوه مجازات مشاور و اعاده خسارت ناشی از مطالعات اشتباه راه‌اندازی بنگاهها، حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون، توسط سازمان تهیه و ابلاغ می‌شود.

تبصره ۱۰- سازمان در راستای توسعه متوازن و استقرار عدالت اجتماعی، موظف است در پنج سال اول پس از ابلاغ این قانون، حداقل بیست درصد (۲۰٪) بنگاههای موضوع این ماده را در مناطق کمتر توسعه یافته و مرزی اجراء کند.

تبصره ۱۱- حداقل سی درصد (۳۰٪) اعتبارات دولتی اشتغالزایی روستایی و تسهیلات بانکی کارآفرینی و اشتغالزایی، برای ایجاد و توسعه بنگاههای این ماده اختصاص می یابد.

تبصره ۱۲- صدور مجوز فعالیت بنگاههای موضوع بند (۱) تبصره (۱) این ماده، صرفاً به شرط استقرار در روستاها و مناطق عشایری امکان پذیر است.

تبصره ۱۳- در جهت فقرزدایی و بهبود معیشت پایدار در مناطق آزاد تجاری، سازمانهای مناطق آزاد موظفند حداقل دودرصد (۲٪) از محل وصول عوارض ورود و صدور کالاها و خدمات این مناطق را از طریق سازمان، با اولویت اشتغالزایی پایدار به محرومان و نیازمندان بومی این مناطق اختصاص دهند.

ماده ۱۵- از تاریخ تصویب این قانون، کلیه امور سیاستگذاری، برنامه ریزی، هدایت، طراحی و ایجاد مجتمع های کسب و کار، خوشه های صادراتی و نواحی صنعتی در روستاها، توسط سازمان انجام می شود. کلیه مجتمع های کسب و کار، خوشه های صادراتی روستایی و نواحی صنعتی روستایی کماکان از امتیازات مقرر در قانون راجع به تأسیس شرکت شهرکهای صنعتی ایران مصوب ۱۳۶۲/۱۲/۷ و اصلاحیه های بعدی آن و سایر قوانین و مقررات مربوط به شهرکهای صنعتی برخوردار هستند. قانون حمایت از ایجاد نواحی صنعتی روستایی مصوب ۱۳۸۴/۷/۶ لغو می شود.

تبصره- سازمان موظف است از طریق نهادهای عمومی غیردولتی توسعه ای، اقدامات لازم برای تأمین خدمات زیربنایی عمومی و زیرساخت های مشترک مورد نیاز مجتمع های کسب و کار، خوشه ها و نواحی صنعتی موضوع این قانون، افزایش توان فناورانه و رقابتی بنگاهها و پشتیبانی از تحقیقات کاربردی و توسعه ای در واحدهای مذکور را به عمل آورد و در موارد ضروری، بنگاههای موضوع ماده (۱۴) این قانون را اجراء و به یکی از روشهای (فروش به قیمت تمام شده) و یا (اجاره به شرط تملیک)، به تشکلهای توسعه روستایی و عشایری برخوردار از مدیریت دانش آموختگان صاحب صلاحیت واگذار نماید.

ماده ۱۶- سازمان موظف است به گونه ای برنامه ریزی کند که درآمد روستاییان و عشایر از محل توسعه گردشگری پایدار روستایی و کشاورزی، سالانه رشد ده درصدی (۱۰٪) داشته

باشد. آیین‌نامه اجرایی گردشگری پایدار روستایی و کشاورزی، ظرف مدت شش‌ماه از ابلاغ این قانون، توسط سازمان با همکاری سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ب- مدیریت بازار

ماده ۱۷- به منظور سازماندهی نظام بازاریابی محصولات کشاورزی و روستایی، سازمان موظف است اقدامات زیر را انجام دهد:

۱- اعطای کمکها و اعتبارات لازم برای توسعه نمایشگاهها، بازارچه‌ها، بازارها، پایانه‌ها، خوشه‌های تولیدات روستایی، انبارها و سردخانه‌ها، بر اساس طرح پیشنهادی موجه، به اشخاص حقوقی صاحب صلاحیت (سازماندهی شده در نظام فنی روستایی کشور)

۲- اعطای اعتبارات به اتحادیه‌ها جهت خرید محصولات کشاورزان با هدف تأمین به موقع نقدینگی آنان و کاهش وابستگی به دلالتان

۳- حذف انحصار از تجارت محصولات کشاورزی و تسهیل ورود کشاورزان به بازارهای جهانی از طریق تقویت ارتباطات و شبکه‌سازی افقی و عمودی و ظرفیت‌سازی لازم در تشکلهای توسعه روستایی و عشایری با ایجاد و تقویت اتحادیه‌ها

تبصره ۱- سازمان موظف است طی پنج‌سال اول از تاریخ ابلاغ این قانون، سهم این تشکلهای از تجارت محصولات کشاورزی را به طور متوسط سالانه حداقل ده درصد (۱۰٪) افزایش دهد.

تبصره ۲- سهام شبکه تعاونی‌های روستایی از سازمان تعاون روستایی کشور، ظرف مدت حداکثر یک‌سال پس از ابلاغ این قانون، از محل دارایی‌های سازمان مذکور به شبکه واگذار می‌شود. فروش و تغییر کاربری این دارایی‌ها، تنها به شرط تبدیل به احسن در محدوده کاربری انبارداری و فرآوری و بازاریابی محصولات کشاورزی مجاز است. آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف مدت شش‌ماه پس از ابلاغ این قانون توسط وزارت جهاد کشاورزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. سازمان موظف است هر سه‌ماه یکبار گزارش عملکرد این تبصره را به کمیسیون‌های کشاورزی، آب و منابع طبیعی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید.

۴- راه اندازی «سامانه جامع اطلاعات فنی- بازرگانی کشاورزی و روستایی» با استفاده از توان بخش غیردولتی و امکانات موجود شبکه مرکز ملی انفورماتیک به منظور عرضه اطلاعات مدیریتی برنامه ریزی تولید و عرضه کشاورزی و روستایی و بهبود کارایی بازار تبصره- خدماتی مانند تأمین بدون وقفه اطلاعات بازار در زمینه قیمت های دقیق و به موقع، اطلاعات دوره ای و روزانه بازار مصرف داخلی محصولات کشاورزی کشور، درخواست ها و ویژگی های محصولات مدنظر خریدار، بازارها و مسیرهای توزیع داخلی و خارجی، نحوه ترفیع، روندهای خریدار و تولیدکننده، مقررات واردات و صادرات، ویژگی های رقبا، استانداردها و درجات، توصیه مربوط به فرآوری، سفارشهای انبارداری و حمل و نقل از طریق این سامانه ارائه می شود.

۵- استقرار و تقویت نظام سه سطحی عرضه کالاهای کشاورزی، شامل بورس ملی کالاهای کشاورزی در سطح کشور، تالارهای معاملات شفاف کالاهای کشاورزی در مراکز شهرستان ها و بازارهای محلی در شهرهای کوچک و مجموعه ای از روستاها، با هدف پوشش حداکثری مبادلات عمده کالاهای کشاورزی

ماده ۱۸- فروشگاههای زنجیره ای روستایی، با تأکید بر ادغام عمودی امکانات و ظرفیت های موجود به ویژه تعاونی های تولید روستایی و بازاریابی و به کارگیری خرده فروشان روستایی، توسط اشخاص حقوقی صاحب صلاحیت (سازماندهی شده در نظام فنی روستایی)، در روستا یا مجموعه ای از روستاها با مجوز و کمک های فنی- اعتباری سازمان در جهت فروش کالاهای کشاورزی و عرضه نهاده ها و تجهیزات کشاورزی و کالاهای اساسی راه اندازی می شود.

تبصره - اشخاص حقوقی متقاضی، موظف به ارائه مطالعات امکان سنجی، جانمایی و طرح تجاری مطابق با معیارها و شرح خدمات تعیین شده به این سازمان هستند.

بخش پنجم - نظام تأمین مالی روستایی

ماده ۱۹- سازمان موظف است حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون، «نظام تأمین مالی روستایی» را با حداکثر بهره گیری از ظرفیت موجود، از طریق سازماندهی سلسله مراتبی و برقراری وحدت رویه بین نهادهای مالی کنونی به خصوص، بانک کشاورزی، پست بانک، صندوق کارآفرینی امید، صندوق تعاون روستایی ایرانیان، شرکت مادر تخصصی صندوق حمایت از توسعه سرمایه گذاری در بخش کشاورزی، صندوق های تأمین مالی خرد و

بخشی از منابع نهادهای انقلابی (در صورت موافقت مقام معظم رهبری) مستقر کند. اهداف و اصول این نظام شامل موارد زیر می‌شود:

تسهیل فضای کسب و کار؛ جذب نقدینگی جامعه و هدایت آن به تولید؛ توسعه صندوق‌های خطرپذیر و ضمانت سرمایه‌گذاری؛ شراکت در سرمایه برای تجاری‌سازی فناوری‌ها و عملیاتی‌سازی ایده‌ها و پشتیبانی از شرکتهای نوپا، کوچک، متوسط و نوآور؛ تسریع دستیابی به خودکفایی در محصولات اساسی؛ تأمین مالی هدفمند، به موقع و متناسب کارآفرینی و نظارت مؤثر بر هزینه‌کرد اعتبارات تولیدی؛ تنوع بخشی به مشاغل روستایی و عشایری و استقرار زنجیره ارزش؛ تأمین نیازهای اساسی روستاییان و عشایر بر اساس الگوهای نوآورانه؛ توسعه بانکداری با تلفن همراه.

ماده ۲۰- در جهت جذب و هدایت نقدینگی به تولید، سازمان موظف است از طریق مؤسسات مجاز، صکوک اجاره، مزارعه و مساقات را برای بنگاههای مورد تأیید نظام فنی روستایی (از نظر تخصص و تجربه در زمینه توسعه اشتغال بهره‌ور روستایی و عشایری و حضور در بازارهای پردرآمد) منتشر نماید.

تبصره ۱- صکوک مزارعه و مساقات، ابزار تأمین مالی هستند که اشخاص حقوقی صاحب صلاحیت می‌توانند با استفاده از آنها، سرمایه‌های نقدی اشخاص علاقه‌مند را جذب و از طرف ایشان، اراضی و واحدهای کشاورزی مناسب را احداث یا خریداری کنند. سپس این نهادها، واحدهای تولید کشاورزی را به وکالت از طرف خریداران اوراق بهادار، بر اساس قراردادهای مزارعه و مساقات، برای بهره‌برداری به متخصصان کشاورزی واگذار می‌نمایند. در نهایت، نهادهای مذکور باید سهم خریداران اوراق را از محل تولید کشاورزی اخذ و پس از کسر حق الوکاله خود، آن را بین صاحبان اوراق توزیع کنند. در صکوک اجاره، حق استفاده از منافع یک دارایی یا ترکیبی از دارایی‌ها، در قبال اجاره‌بها، از مالک به شخص دیگری منتقل می‌شود.

تبصره ۲- آیین‌نامه اجرایی این ماده، ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون، توسط وزارت جهاد کشاورزی و با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، بانک مرکزی و سازمان بورس اوراق بهادار تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

بخش ششم - سازماندهی خدمات روستایی

ماده ۲۱- سازمان موظف است در جهت سازماندهی روستاها و مناطق عشایری در قالب منظومه‌های روستایی، سطح‌بندی و توزیع متناسب فعالیت، مدیریت بهینه خدمات عمومی و تأمین مایحتاج روستاییان و عشایر با حداقل هزینه سفر و تعیین مزیت‌های اقتصادی کلی منظومه‌های روستایی و کانون‌های عشایری، در طول پنج‌سال آینده، نسبت به تهیه طرح‌های منظومه روستایی با اولویت کانون‌های جمعیتی، قطب‌های تولید کشاورزی، صنعتی، گردشگری و معدن اقدام کند. توسعه زیرساخت‌های عمده مانند شبکه راه‌های روستایی، مجتمع‌های آب شرب روستایی، مراکز آموزشی و درمانی و سایر مراکز خدمات‌رسان، پایانه‌های مسافری و صادراتی و خوشه‌های صادرات‌محور و نواحی صنعتی روستایی، بر اساس ضوابط این طرح‌ها انجام می‌شود.

تبصره ۱- در جهت تعیین چشم‌انداز توسعه ده ساله، شناسایی و تحلیل اختصاصی‌تر قابلیت‌ها، نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدات دستیابی روستاهای بالای پنجاه خانوار به ترقی همه‌جانبه و در راستای تعیین اهداف و راهبردها و جهات توسعه روستا یا کانون عشایری و بهبود یا ایجاد مراکز خدمات‌رسان در سطح روستا، «طرح توسعه روستایی»، با محوریت تأمین معیشت پایدار برای ساکنان محلی و دستیابی به رشد شتابان و رفاه عمومی و مشتمل بر ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و محیط‌زیستی، در چهارچوب ضوابط اسناد و طرح‌های بالادستی، توسط سازمان و از طریق اشخاص حقیقی و حقوقی مورد تأیید نظام فنی روستایی کشور، حداکثر ظرف مدت سه سال پس از ابلاغ این قانون تهیه می‌شود. این طرح‌ها بر حسب ضرورت قابل تجدیدنظر خواهد بود.

تبصره ۲- سازمان موظف است در قالب طرح توسعه روستایی، حریم روستاهای بالای پنجاه خانوار را با هدف پیش‌بینی و حفظ اراضی ضروری و مناسب برای توسعه بنگاه‌های اقتصادی روستاها متناسب با آمایش سرزمین، کنترل رشد بی‌رویه شهرها، نظارت بیشتر بر ساخت وسازهای خارج از محدوده روستاها و سازماندهی و هدایت ساخت وسازها به خارج از اراضی حاصلخیز کشاورزی تعیین کند. نظارت بر احداث هرگونه ساختمان و تأسیسات در حریم و محدوده روستاها و حفاظت از حریم، تحت نظارت وزارت جهاد کشاورزی به عهده دهیاری‌ها است. هرگونه ساخت و ساز غیرمجاز در حریم نخل محسوب و با متخلفان طبق

مقررات قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها مصوب ۱۳۷۴/۳/۳۱ و اصلاحات بعدی آن
برخورد خواهد شد.

تبصره ۳- طرحهای منظومه روستایی باید به تصویب کارگروهی متشکل از مدیرکل
سازمان توسعه روستایی به عنوان رئیس و نمایندگان معاون امور عمرانی استانداری، سازمان راه
و شهرسازی استان، شرکت سهامی آب منطقه‌ای، اداره کل ارتباطات و فناوری، سازمان جهاد
کشاورزی استان با معرفی خود و دو نفر عضو هیأت علمی مطلع و با تخصص برنامه‌ریزی و
توسعه روستایی و کشاورزی، یک نفر نماینده تشکلهای توسعه روستایی و عشایری و مسؤول
امور عشایر سازمان (در استانهای برخوردار از عشایر) به انتخاب مدیرکل سازمان توسعه
روستایی برسد. طرحهای توسعه روستایی باید به تصویب شهرستان برسد. آیین‌نامه اجرایی این
ماده شامل شرح خدمات تفصیلی و ضوابط کلی طرحهای موضوع این ماده (مشمول بر
استانداردها و ضوابط طراحی و اجرای طرحها)، با الزام به همه‌جانبه‌نگری و أخذ نظرات جامعه
محلی در کلیه مراحل طراحی و اجراء، توسط سازمان و با همکاری وزارت راه و شهرسازی،
ظرف مدت چهارماه از تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۴- مرکز جهاد دهستان، مسؤول اجرای طرحهای توسعه روستایی از طریق
توانمندسازی دهیاری‌ها و تشکلهای توسعه روستایی و عشایری است.

ماده ۲۲- وزارت جهاد کشاورزی موظف است با همکاری وزارت کشور، حداکثر نه ماه
پس از ابلاغ این قانون، نظام استقرار سکونتگاهی روستایی شامل سکونتگاههای متفرق، مزرعه،
آبادی، روستا، روستاهای مرکزی و روستاهای جدید را با هدف حفظ، تداوم و تقویت کارکرد
تولیدی روستاها و بهبود زیست‌پذیری در آنها، تدوین و به تصویب هیأت وزیران برساند.

تبصره- با هدف کاهش مهاجرت روستاییان به شهر و کاهش هزینه سفر ایشان برای
تأمین کالاها و خدمات ضروری، شماری از روستاها در قالب نظام سکونتگاهی، بر اساس
شاخصهایی از قبیل مرکزیت و دسترسی‌پذیری روستاهای اطراف، قابلیت توسعه، جمعیت،
تنوع و حجم فعالیت‌های اقتصادی و دسترسی به جاده‌های اصلی، از سوی سازمان، با حفظ
کارکرد تولیدی، به عنوان روستاهای مرکزی شناخته می‌شوند. سازمان موظف است به منظور
پیشرفت متوازن روستاها، عدم تمرکز جمعیت و امکانات در روستاهای مرکزی، بهبود
سرمایه‌گذاری در روستاهای پیرامون و نگهداشت جمعیت در آنها و ایجاد جریان سازنده و
دوطرفه بین روستاهای مرکزی و غیرمرکزی، سیاستگذاری و برنامه‌ریزی لازم را انجام دهد.

ماده ۲۳- سازمان موظف است اقدامات و کمکهای اعتباری برای تأمین مینی-بوس، ون و سایر خوروهای مورد استعمال در روستاها را جهت سازماندهی حمل و نقل روستایی انجام دهد.

ماده ۲۴- سازمان موظف است ظرف مدت چهار سال پس از ابلاغ این قانون، نسبت به سازماندهی دفاتر ICT روستایی و ارائه یکپارچه و سریع خدمات کسب و کارهای روستایی، ارائه اطلاعات و خدمات دستگاههای اجرایی، فرصت‌های سرمایه‌گذاری، بانکداری الکترونیک و سایر خدمات دولت الکترونیک به صورت یکجا به اشخاص حقیقی و حقوقی از طریق این دفاتر اقدام نماید. آیین‌نامه اجرایی این ماده در خصوص تعیین شرایط استقرار، صلاحیت کارگزاران و خدمات دفاتر ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون، توسط وزارت جهاد کشاورزی با همکاری وزارتخانه‌های ارتباطات و فناوری اطلاعات و کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۱- سازمان موظف است دستیابی و استفاده روستاییان و عشایر به اطلاعات و خدمات عمومی، به‌ویژه یادگیری مجازی و پزشکی و درمان از راه دور را تسهیل کند.

تبصره ۲- ظرف مدت پنج سال پس از ابلاغ این قانون، میزان دستیابی، استفاده و رضایتمندی روستاییان و عشایر نسبت به برنامه‌های یادگیری مجازی و پزشکی و درمان از راه دور حداقل به سی درصد (۳۰٪) آنان می‌رسد. دستگاههای اجرایی ذی‌ربط، به‌ویژه وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، آموزش و پرورش و ارتباطات و فناوری اطلاعات، موظف به ارائه امکانات زیرساختی و نرم‌افزاری ضروری، پس از تأمین هزینه توسط سازمان هستند.

ماده ۲۵- سازمان موظف است ظرف مدت یک سال پس از ابلاغ این قانون، با اتخاذ نظرات وزارت آموزش و پرورش، سازمان تبلیغات اسلامی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان اوقاف و امور خیریه، وزارت ورزش و جوانان، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، سازمان بسیج مستضعفین و دفتر امور مساجد، برنامه هدف‌گذاری شده و مدونی را با محوریت تقویت معارف قرآنی و اهل بیت علیهم‌السلام، احداث و توسعه مساجد، خانه‌های عالم، کتابخانه‌ها و ورزش روستایی تهیه و ابلاغ کند. این برنامه برای کلیه دستگاههای مربوطه، لازم‌الاجراء خواهد بود.

ماده ۲۶- سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران موظف است اولویت لازم را نسبت به پوشش کامل شبکه‌های رقومی (دیجیتال) صدا و سیما در روستاها، به‌ویژه در روستاهای مرزی اعمال نماید.

بخش هفتم - اعتبارات

ماده ۲۷- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی مکلف است کلیه اعتبارات مربوط به عمران و توسعه روستایی و عشایری را تحت پیوستی با عنوان «پیوست توسعه روستایی و عشایری» در بودجه‌های سنواتی تنظیم و ارائه نماید.

تبصره - دولت مکلف است حداقل ده درصد (۱۰٪) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بودجه‌های سنواتی را جهت اجرای طرح‌های عمرانی روستایی و عشایری و ارتقای شاخص‌های مربوطه در لوایح بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید تا با برنامه‌ریزی، نظارت و مدیریت سازمان هزینه شود. این میزان ظرف مدت پنج سال اول، سالانه دودرصد (۲٪) رشد می‌کند.

ماده ۲۸- حداقل یک‌سوم حقوق دولتی وصولی از بهره‌برداران تمامی معادن در ردیف خاصی در لوایح بودجه سنواتی منظور و در اختیار سازمان قرار می‌گیرد تا شصت درصد (۶۰٪) آن در روستا یا روستاها یا کانون عشایری مربوطه صرف توسعه زیرساخت‌های توسعه و چهل درصد (۴۰٪) آن جهت تأمین بخشی از سرمایه صندوق بیمه محصولات کشاورزی، ضمانت سرمایه‌گذاری، تأمین مالی خرد و تشکلهای توسعه روستایی و عشایری و همچنین اجرای سایر فعالیت‌ها و طرح‌های موضوع این قانون اختصاص یابد.

ماده ۲۹- کلیه دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط مکلفند اقدامات و عملیات اجرایی خود برای روستاها و مناطق عشایری در سطوح ملی، استان، شهرستان و دهستان را بر اساس سیاست‌ها و برنامه‌های اجرایی اعلام‌شده از سوی سازمان انجام دهند. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، اعتبارات بودجه‌ای سالانه توسعه روستایی دستگاه‌های اجرایی و نهادهای عمومی غیردولتی را بر اساس گزارشات عملکرد تهیه‌شده توسط مرکز ارزیابی و پژوهش‌های توسعه روستایی که به تأیید هیأت مدیره سازمان توسعه روستایی ایران رسیده است و نیازهای اعلامی از سوی این سازمان، تعیین می‌کند و از طریق سازمان مذکور تخصیص می‌دهد.

ماده ۳۰- سازمان مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید تا شاخص‌های توسعه روستایی و عشایری به‌ویژه در زمینه سرانه درآمدی، تولید ناخالص داخلی، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی،

بیکاری، نرخ پس انداز، فقر اندازه گیری شده براساس نمایه های چندبعدی (با توجه به ابعادی مانند درآمد، دارایی ها، سطح بهداشت، آموزش، تغذیه، استانداردهای زندگی)، شکاف درآمدی روستایی- شهری، سهم از صادرات غیرنفتی و سهم جمعیت دچار سوء تغذیه حداکثر ظرف مدت پنج سال از ابلاغ این قانون، حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) بهبود یابد و جمعیت روستایی حداقل در سطح سی و پنج درصد (۳۵٪) جمعیت کشور تثبیت شود.

ماده ۳۱- از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر با آن از جمله قانون الزام دولت به توسعه متوازن روستایی نسخ می شود و تا زمانی که در قوانین بعدی نسخ و یا اصلاح مواد و مقررات این قانون صریحاً و با ذکر نام این قانون و ماده مورد نظر قید نشود، معتبر خواهد بود.

هیأت‌رئیه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴)

قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین

در مورد طرح جامع توسعه و عمران روستایی کشور تقدیم می‌گردد.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می گردد:

۱- سابقه تقدیم:

ماده ۱۳۴ - قبلاً تقدیم نگردیده است

- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در مجلس / کمیسیون (موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک:

☐ با تغییر اساسی

☐ با تقاضای کتبی ۵۰ نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

☐ پیش از انقضاء شش ماه ☐ بدون تغییر اساسی

☐ با تقاضای کتبی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان ☐ با انقضاء شش ماه

☐ مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می باشد.

☐ نمی باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

☐ رعایت شده است.

در طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی ☐ رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)

☒ رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف- ماده ۱۳۱-

اول- حداقل امضاء لازم (۱۵ نفر) ☒ دارد ☐ ندارد

دوم- موضوع و عنوان مشخص ☒ دارد ☐ ندارد

سوم- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه ☒ دارد ☐ ندارد

چهارم- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان ☒ دارد ☐ ندارد

ب- ماده ۱۴۲- طرح تقدیمی دارای ☐ یک موضوع ☐ است و پیشنهاد آن به عنوان ☐ ماده واحده ☐ مواجعه با ایراد ☒ نمی باشد. ☒ بیش از یک موضوع ☐ مواد متعدد ☐ می باشد.

۴- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت ☐ ندارد.
■ دارد. اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می گردد.

دوم: از نظر سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز مغایرت ☐ ندارد.
■ دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ☐ ندارد.
■ دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

چهارم: از نظر آیین نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف- طرح تقدیمی با قانون آیین نامه داخلی مجلس مغایرت ☐ ندارد.
■ دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ب- ماده ۱۲۲- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی ☐ شده است.
■ نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

ج- ماده ۱۸۵- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب ☐ نمی شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رأی نمایندگان ☐ ندارد.
■ می شود $\frac{3}{4}$ دارد.

تعداد دو برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

۵- طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ☐ ندارد.
■ دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

- ۱- در ماده (۱)، ایجاد سازمانی به نام «سازمان توسعه و عمران روستایی کشور» علاوه بر بار مالی و مغایرت با اصل (۷۵) قانون اساسی، به علت ایجاد و ادغام چند سازمان مغایر اصل (۵۷) قانون اساسی نیز می باشد.
- ۲- در تبصره (۲) ماده (۱) بکارگیری کارگزاران بیمه محصولات مغایر اصل (۷۵) و از این نظر که طبق ماده (۵۷) قانون برنامه پنجساله پنجم جذب نیروی انسانی با تشخیص و تأیید سازمان برنامه ریزی و موکول به آزمون عمومی است، مغایر قانون برنامه هم می باشد.
- ۳- ماده (۶) طرح مبهم است.
- ۴- تبصره (۲) ماده (۸) مغایر اصل (۱۴۱) قانون اساسی است. همچنین بند «د» در انتهای این ماده زائد است.
- ۵- در ماده (۹) ایجاد مرکز ارزیابی پژوهشهای توسعه روستایی و عشایری مغایر اصل (۷۵) است.
- ۶- اختصاص مبلغ پانصد (۵۰۰) میلیون ریال در تبصره (۴) ماده (۱۲) به دلیل عدم تعیین منبع مغایر اصل (۷۵) است.
- ۷- تبصره (۴) ماده (۱۴) ضمن ایراد اصل (۷۵) به دلیل عدم مشخص نمودن منبع، دارای ابهام نیز می باشد زیرا نوع حمایت مالی سازمان از بنگاههای اقتصادی را مشخص نکرده و از این لحاظ که مقدار حمایت مالی را مشخص نکرده مغایر اصل پنجاه و سوم (۵۳) قانون اساسی است.
- ۸- تبصره های (۵) و (۶) ماده (۱۴) دارای ایراد اصل هفتاد و پنجم (۷۵) قانون اساسی است و تبصره (۵) آن از جهت نیاز به تأیید سازمان برنامه مغایر ماده (۹۲) قانون برنامه توسعه نیز می باشد. ضمناً به دلیل اینکه مقدار حمایت های مالی مشخص نیست مغایر اصل (۵۳) است.
- ۹- تبصره (۱۳) ماده (۱۴)، اولاً ربطی به طرح ندارد. ثانیاً اگر در صدد اصلاح اعتبار

پیش‌بینی شده در بند «ز» ماده (۱۱۲) قانون برنامه پنجم توسعه باشد مغایر این ماده خواهد بود.
۱۰- از آنجایی که بحث نسخ قوانین مغایر با این طرح در انتها و در ماده (۳۱) مطرح شده است، پیشنهاد می‌شود لغو قانون «حمایت از ایجاد نواحی صنعتی روستایی» از ماده (۱۵) به ماده (۳۱) منتقل شود.

۱۱- اجزاء (۱) و (۲) ماده (۱۷) طرح به دلیل عدم تعیین مقدار کمک و اعطای اعتبار به اشخاص دارای ابهام و به دلیل عدم ارائه منبع مشخص دارای ایراد اصل هفتاد و پنجم (۷۵) قانون اساسی و به دلیل عدم تعیین مقدار کمک و اعتبار، مغایر اصل پنجاه و سوم (۵۳) قانون اساسی است.

۱۲- ماده (۱۸) طرح به دلیل ایجاد فروشگاههای زنجیره‌ای روستایی از طریق ادغام و جایگزین کردن با شرکتهای تعاونی تولیدی روستایی مغایر اصل (۴۴) قانون اساسی است.

۱۳- در تبصره (۳) ماده (۲۱) تصویب طرحهای توسعه روستایی در شهرستان از لحاظ عدم تعیین نهاد مربوطه واجد ابهام است.

۱۴- تبصره ماده (۲۷) مغایر بند (د) ماده (۲۱۴) قانون برنامه پنجم توسعه است.

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می گردد:

۱- در اجرای بند (۱):

الف- درخصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض ☒ وجود ندارد
☐ وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

ب- درخصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط ☐ وجود ندارد
☒ وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسی های به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع ☒ لازم است.
☐ لازم نیست.

تعداد یک برگ فهرست سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین
سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری

ب- سوابق قانونی

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	مواد	متعارض	مرتبط
۱	سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی	۱۳۹۲/۱۱/۲۹			
۲	قانون مدیریت خدمات کشوری	۱۳۸۶/۷/۸	۵		
۳	قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی با اصلاحات و الحاقات بعدی	۱۳۸۷/۰۳/۲۵	۳، ۲۹		
۴	قانون راجع به تأسیس شرکت شهرک‌های صنعتی ایران با اصلاحات و الحاقات بعدی	۱۳۶۲/۱۲/۰۷	ماده واحده		
۵	قانون حمایت از ایجاد نواحی صنعتی روستایی	۱۳۸۴/۰۷/۰۶	ماده واحده		
۶	قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها با اصلاحات و الحاقات بعدی	۱۳۷۴/۰۳/۳۱			
۷	استفاده متوازن از امکانات کشور و توزیع عادلانه و رفع تبعیض و ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه یافته و تحقق پیشرفت و عدالت با اصلاحات و الحاقات بعدی	۱۳۹۳/۰۷/۳۰	ماده واحده		

اداره قوانین
دایره چاپ و توزیع